II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT
av den 26 oktober 1999
om det statliga stöd som Spanien har genomfört till förmån för statligt ägda skeppsvarv

[delgivet med nr K(1999) 3864]

(Endast den spanska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2000/131/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket i detta,

med beaktande av Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a i detta,

med beaktande av rådets direktiv 90/684/EEG av den 21 december 1990 om stöd till varvsindustrin [1], förlängt genom förordning (EG) nr 3094/95 [2],

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1013/97 av den 2 juni 1997 om stöd till vissa skeppsvarv som är under omstrukturering [3],

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig [4] och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

(1) Genom skrivelsen D/6715 av den 6 augusti 1997 godkände kommissionen omstruktureringsstöd till de statligt ägda varven i Spanien enligt förordning (EG) nr 1013/97. Stödets godkännande var underkastat flera villkor, bland annat stödets storlek, och kommissionen övervakar att dessa uppfylls.

(2) Den 15 september 1998 lämnade den spanska regeringen en övervakningsrapport som kompletterades med uppgifter som tillhandahölls vid ett övervakningsbesök mellan den 30 september och den 2 oktober samma år. Genom en skrivelse av den 22 oktober 1998 ställde kommissionen vissa frågor om storleken på de skattelättnader som beviljats varven. De spanska myndigheterna lämnade sina synpunkter i en skrivelse av den 13 november 1998.

(3) Genom en skrivelse av den 15 februari 1999 underrättade kommissionen Spanien om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 88.2 (tidigare artikel 93.2) i EG-fördraget.

(4) Kommissionens beslut att inleda förfarandet offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* [5]. Kommissionen uppmanade berörda parter att inkomma med sina synpunkter i frågan.

(5) Kommissionen har mottagit synpunkter från berörda parter. Den har översänt dessa synpunkter till Spanien som givits tillfälle att bemöta dem.

II. DETALJERAD BESKRIVNING AV STÖDET

(6) I sitt beslut från augusti 1997 om statligt stöd C 56/95 [6] godkände kommissionen statligt stöd på sammanlagt 229 008 miljoner spanska pesetas till omstrukturering av de statligt ägda varven i Spanien. Paketet med godkända stöd innefattade särskilda skattelättnader på upp till 58 miljarder pesetas mellan 1995 och 1999.

[1] EGT L 380, 31.12.1990, s. 27.
[2] EGT L 332, 30.12.1995, s. 1.
[3] EGT L 148, 6.6.1997, s. 1.
[4] EGT C 113, 24.4.1999, s. 14.
[5] Se fotnot 4.
[6] EGT C 354, 21.11.1997, s. 2.

(7) Skälet till att de särskilda skattelättnaderna togs med var följande: När omstruktureringsplanen ursprungligen upprättades var varven fortfarande en del av koncernen INI (Instituto Nacional de Industria) och kunde i enlighet med gällande spansk lagstiftning via koncernen minska förlusten efter skatt med 28 %, och därigenom kvitta förluster mot vinst inom andra delar av koncernen. Planens finansiella prognoser byggde på antagandet att dessa skattelättnader skulle fortsätta trots att varven från den 1 augusti 1995 var införlivade med det förlustdrabbade statliga holdingbolaget Agencia Industrial del Estado (AIE). I enlighet därmed infördes ny lagstiftning (lag 13/96 av den 30 december [7]) som tillåter företag i en sådan situation att till och med den 31 december 1999 fortsätta ta emot belopp från staten på motsvarande det belopp som de skulle ha varit berättigade till enligt ett skattekonsolideringssystem. Med utgångspunkt från omstruktureringsplanens prognostiserade förluster uppskattades skattelättnaderna för de statligt ägda skeppsvarven till 58 miljarder pesetas. Kommissionen ansåg att detta var en särskild åtgärd till förmån för varven och att den därför utgjorde statligt stöd.

(8) Den 1 september 1997 införlivades varven med Sociedad Estatal de Participaciones Industriales (SEPI), som liksom INI har rätt att enligt de allmänna skattekonsolideringsreglerna kvitta förluster mot vinst.

(9) Stödpaketet godkändes på villkoret att den totala summan liksom beloppen per stödkategori var maximibelopp. Villkoret fastställdes för att säkerställa att stödet användes i avsett syfte och för att begränsa dess snedvridande effekt på varvsindustrin. Enligt de uppgifter som kommissionen fick tillgång till vid övervakningen av omstruktureringsplanen beviljades varven under 1998 en särskild skattelättnad på 18 451 miljoner pesetas, trots att varven inom ramen för allmänna åtgärder under 1998 dessutom beviljades en skattelättnad som motsvarade deras förluster för 1997. Transaktionen skedde enligt de allmänna spanska skattekonsolideringsreglerna eftersom varven hade införlivats med SEPI.

(10) Kommissionen tvivlade därför på att de särskilda skattelättnader på 18 451 miljoner pesetas som utbetalades under 1998 var förenliga med kommissionens tidigare stödbeslut och med den gemensamma marknaden.

III. **SYNPUNKTER FRÅN BERÖRDA PARTER**

(11) Kommissionen har tagit emot synpunkter från en medlemsstat (Danmark) och från Foreningen af Jernskibs- og Maskinbyggerier i Danmark.

(12) Den danska föreningen ansåg att skattelättnaderna i fråga utgjorde ett olagligt stöd som borde återbetalas med tanke på den allvarliga marknadssituationen och den kraftigt minskade sysselsättningen i branschen.

(13) De danska myndigheterna höll med om detta och pekade på den svåra marknadssituationen och problemen med varvsnedläggningar och personalnedskärningar i Danmark sedan 1992. De underströk att de spanska varven är direkta konkurrenter till de danska och att de har satt en konkurrensfördel genom de statliga stöd som beviljats.

IV. **KOMMENTARER FRÅN SPANIEN**

(14) Spanien lämnade sina kommentarer genom skrivelser av den 6 april 1999 och den 18 augusti 1999 (den senare innehöll kompletterande synpunkter som i allt väsentligt upprepade innehållet i den första skrivelsen).

(15) De spanska myndigheterna ansåg att beslutet om att inleda förfarandet var otydligt när det gäller de påstådda överträdelsernas art. De ansåg att texten antyder att två överträdelser har ägt rum, dels oförenlighet med kommissionens beslut om godkännande av stödpaketet, dels beviljande av stöd i form av särskilda skattelättnader som kan vara oförenliga med den gemensamma marknaden.

(16) Myndigheterna vidhåller att den slutsatsen inte är underbyggd och att den skapar förvirring när synpunkter skall lämnas. De anser att det är oklart vad oförenligheten hänför sig till eftersom denna förmodade överträdelse tycks vara skild från problemet med särskilda skattelättnader. Eftersom det inte hänvisas till någon annan överträdelse som anknyter till skattelättnaderna utgår de från att kommissionen tvivlar på förenligheten hos de särskilda skattelättnaderna på 18 451 miljoner pesetas. Eftersom den sortens stöd var tillåten måste kommissionens tvivel handla om att det godkända beloppet antas ha överskridits med denna summa.

(17) De spanska myndigheterna betonar att varven har tagit emot stöd som exakt uppgår till det godkända beloppet. Det vore därför felaktigt att påstå att mer stöd än vad som har godkänts har beviljats och att någon överträdelse av beslutet skulle ha skett.

(18) Myndigheterna anser att kommissionens tvivel bygger på falska antaganden som förutsätter att man räknar samman belopp som inte kan läggas ihop. Det är en grundläggande artskillnad mellan statligt stöd och skattelättnader som beviljats inom ramen för allmänna åtgärder. Stöd i form av skattelättnader enligt kommissionens beslut från augusti 1997 [8] om godkännande av omstruktureringsstöd utgör i själva verket statligt stöd eftersom de beloppen inte kan motiveras enligt Spaniens allmänna skattesystem. Skattelättnader inom ramen för SEPI-koncernens finansiella konsolidering utgör däremot automatiska åtgärder som hänför sig till den allmänna gällande lagstiftningen, och betraktas inte som statligt stöd enligt gemenskapens lagstiftning.

[7] Boletín oficial del estado av den 31 december 1996, s. 38974.

[8] Se fotnot 6.

(19) Om inte kommissionen hade lagt samman beloppen skulle den inte ha kunnat komma fram till slutsatsen att det beviljade stödet var för stort. Enligt de spanska myndigheterna tycks det förhålla sig så att om inte skeppsvarven hade inlemmats i SEPI:s finansiella konsolideringsordning så skulle kommissionen inte ha ansett att mer stöd än tillåtet hade beviljats.

(20) Spanien ifrågasätter en slutsats som innebär att vissa belopp som får tas emot lagligt och som inte på något sätt utgör stöd kan ses som orsak till en överträdelse. Skeppsvarvens inlemmande i ett skattesystem kan inte utgöra en orsak till en förmodad överträdelse när stödet inte har varit för stort i vare sig global eller specifik mening.

(21) Utifrån det spanska sättet att se blir en av konsekvenserna av kommissionens tolkning (om den är riktig) att från det ögonblick då skeppsvarven införlivades med SEPI så kulle kommissionens beslut om godkännande av stöd till skeppsvarven på väsentliga punkter ha ändrats när det gäller stöd i form av skattelättnader.

(22) De spanska myndigheterna argumenterar vidare att kommissionen faktiskt tycks erkänna att de nya skattelättnaderna inom ramen för SEPI:s skattesystem utgör allmänna åtgärder som inte betraktas som stöd och som inte utgör någon rättslig överträdelse av beslutet. Även om dessa skattelättnader har börjat verka efter 1998 hävdar kommissionen nu beträffande räkenskapsåret 1997 i praktiken att det ursprungliga beslutet om godkännande av 58 miljarder pesetas i särskilda skattelättnader bör anses ha blivit ändrat i det ögonblick som skeppsvarven återgick till en finansiell konsolideringsordning.

(23) Enligt de spanska myndigheterna saknar denna tolkning grund, i synnerhet som det inte någonstans i beslutet från augusti 1997 anges att stödet på 58 miljarder pesetas skulle underkastas villkoret att skeppsvarven inte inlemmas i någon ny finansiell konsolideringsordning i framtiden.

(24) Om skeppsvarvens införlivande med SEPI påverkade stödtaket borde kommissionen dessutom ha varskott de spanska myndigheterna och vidtagit åtgärder för att ändra sitt beslut. I avsaknad av sådana åtgärder är en faktisk ändring omöjlig, eftersom den enligt principerna om rättssäkerhet skulle kräva en formell ändring av det dokument där stödtaket fastställs. I avsaknad av en sådan ändring utgör de nya uppgifterna (det vill säga avvecklingen av AIE, skeppsvarvens införlivande med SEPI och tillämpningen av vissa skatteregler) inga faktorer som medför att de godkända stödtaken har överskridits.

(25) De spanska myndigheterna noterar att det i texten till beslutet om att inleda förfarandet anges att om planerna på att införliva skeppsvarven med SEPI hade varit kända så skulle stödbeloppet ha minskats i enlighet därmed. De vidhåller dock att detta argument inte är tillräckligt för att påvisa att stödet varit för omfattande. Det visar snarare att något överskridande inte har ägt rum. Om ett lägre belopp än 58 miljarder pesetas hade godkänts så skulle det ha varit fråga om ett överskridande, men eftersom godkännandet gällde 58 miljarder pesetas skedde inget överskridande.

(26) De spanska myndigheterna hävdar också att om beslutet hade ändrats för att ta hänsyn till skeppsvarvens införlivande med SEPI så skulle denna förändring endast inverka på stödbeloppen för skattelättnader efter september månad 1997 då införlivandet skedde. De vidhåller att stödbeloppet fram till dess höll sig inom godkända ramar och betonar att endast totalbelopp per rubrik fastställdes i beslutet och att dessa gällde under hela omstruktureringsperioden.

(27) Spanien har aldrig räknat med att stöd skulle kunna läggas ihop med åtgärder som inte utgör stöd eller att skeppsvarvens införlivande med SEPI skulle kunna få till omedelbar effekt att 1997 års beslut ändras på väsentliga punkter, framför allt en omedelbar och kraftig sänkning av stödet på 58 miljarder pesetas. Beslutet från 1997 återspeglade ett totalt och kombinerat stödpaket för statligt ägda skeppsvarv, indelat i skilda kategorier men ändå gemensamt redovisat.

(28) De spanska myndigheterna påminde om att de fram till 1997 uppskattade summan av detta stöd i form av särskilda skattelättnader till 48 miljarder pesetas. I slutförhandlingarna före kommissionens beslut om godkännande av stödet reviderades dock flera siffror i omstruktureringsplanen, med hänsyn till förseningen av planens godkännande och genomförande. Ytterligare stöd godkändes utöver det stöd som ursprungligen föreslagits, inklusive en utökning av de särskilda skattelättnaderna till 58 miljarder pesetas, inom ramen för det totala paketet. Ökningen motiverades med det sena godkännandet och genomförandet av omstruktureringsplanen, som hade medfört större förluster än beräknat (och kortare tid till förfogande för fördelning av stödet). Om det hade varit känt att skeppsvarven skulle införlivas med SEPI och att detta skulle innebära att stödet förlorades eller minskades, skulle förhandlingar därför ha förts om att inkludera stödet i ett annat kapitel.

(29) De spanska myndigheterna underströk slutligen att det, vid förhandlingar om så komplexa ärenden som detta, är det totala förhandlade stödet som står i centrum för diskussionerna.

(30) Efter att ha framfört dessa synpunkter lade de spanska myndigheterna fram uppgifter som syftade till att visa att de beviljade särskilda skattelättnaderna höll sig inom godkända ramar.

(31) De förklarade att detta stöd hade direkt anknytning till åren 1995, 1996 och 1997, främst för att betydande förluster hade prognostiserats för dessa tre år. Stödet beräknades som 28 % av nettoresultatet före skatt, vilket motsvarar 57 963 miljoner pesetas, det vill säga de 58 miljarder som senare godkändes som stöd. I tabellen nedan redovisas grunden för denna beräkning.

(miljoner pesetas)

	1995	1996	1997	1998	Totalt [1]
Nettoresultat före skatt	(90 463)	(90 458)	(27 422)	834	
Skatt (28 %)		50 299	7 664	(248)	57 963
Nettoresultat efter skatt	(90 463)	(40 159)	(19 758)	586	

[1] Skatten för 1998 har inte beaktats eftersom positiva resultat förväntades.

(32) Enligt de spanska myndigheterna utfördes prognosen i början av 1997 utifrån 1995 års resultat och det beräknade resultatet för nästföljande period. Avdragen beräknades som 28 % av prognostiserade förluster. Man begärde ingen uppskattning av eventuella förändringar av beräkningsgrunden och den eventuella skattelättnad som dessa skulle kunna ge.

(33) När det gäller denna fråga anser de spanska myndigheterna att om stödet beräknades som 28 % av förlusten före skatt så är det så det bör tillämpas. Det skulle inte kunna tillämpas på något annat sätt eftersom skeppsvarven inte tillhörde någon annan finansiell konsolideringsgrupp. Därför skulle varken AIE eller någon annan offentlig myndighet kunna ge skattekompensation för de beskattningsbara beräkningsgrunderna. För Spanien har det faktum att skeppsvarven införlivades med SEPI ingen praktisk betydelse, eftersom deras faktiska förluster efter den period då varven stod under AIE:s kontroll motiverade att stöd på motsvarande 28 % av nettoresultatet före skatt beviljades, upp till det godkända taket. Det vore fel av kommissionen att dra slutsatsen att varven endast hade rätt till ett mindre stödbelopp när de faktiska förlusterna blev mycket mer omfattande än man ursprungligen trott.

(34) Enligt de uppgifter som de spanska myndigheterna lämnade i sina kommentarer uppgick förlusterna till 90 463 miljoner pesetas 1995, 97 056 miljoner pesetas 1996 och 19 883 miljoner pesetas fram till september 1997, den tidpunkt då skeppsvarven införlivades med SEPI. Den totala förlusten för perioden uppgick därför till 207 402 miljoner pesetas och det genererade stödet på 28 % till 58 073 miljoner pesetas. Det faktiskt utbetalade stödbeloppet var i själva verket något lägre än det skulle ha varit, eftersom avdraget på 28 % tillämpades för perioden i fråga. Enligt de spanska myndigheterna skedde utbetalningen av stödet i två delbetalningar: 39 549 miljoner pesetas i mars 1997 och 18 451 miljoner pesetas i juli 1998. Utbetalningarna skedde sent av budgetskäl, vilket förklarar den synbara oförenligheten mellan det berättigade stödet och utbetalningarna, särskilt när det gäller 1998 års utbetalning, som inte överensstämmer med 1997 års resultat. Om beräkningsgrunden för det berättigade stödet hade varit de allmänna skattekonsolideringsreglerna skulle varven ha kunnat få ränta på grund av de sena betalningarna. Ingen sådan räntebetalning skedde dock, vilket bekräftar att den beräkningsmetod som användes var 28 % av nettoförlusten före skatt.

(35) Sammanfattningsvis anser de spanska myndigheterna därför att stödbeloppet under rubriken skattelättnader inte överskrider det belopp som fastställs i kommissionens beslut och att det totala godkända stödbeloppet därför också respekteras.

(36) I en skrivelse av den 18 juni 1999 lämnade Spanien sina kommentarer om de synpunkter som under förfarandet inkommit från tredje part. Man delade den oro som hade uttryckts över den övergripande situationen på marknaden och menade att de problem som drabbat de danska varven liknade dem som drabbade Spaniens varv genom illojal konkurrens från Fjärran Östern. Spanien förnekade alla antydningar om att landets varv skulle ha fått ta emot något olagligt stöd.

V. **BEDÖMNING**

(37) Kommissionen noterar att det stöd som den godkände såsom förenligt med bestämmelserna i förordning (EG) nr 1013/97 ansågs förenligt med den gemensamma marknaden eftersom det uppfyllde bestämmelserna i f.d. artikel 92.3 e i EG-fördraget. Detta gäller dock endast under förutsättning att villkoren i kommissionens beslut om godkännande av stödet enligt förordningen respekteras. Om villkoren för stödets godkännande inte är uppfyllda omfattas stödet av det allmänna förbudet i artikel 87.1 i EG-fördraget, och kan därför betraktas som oförenligt med den gemensamma marknaden, såvida det inte kan anses förenligt av andra skäl.

(38) I förordning (EG) nr 1013/97 infördes för de statligt ägda skeppsvarven i Spanien ett undantag från de ordinarie reglerna om stöd till varvsindustrin (tillämpliga på andra varv i gemenskapen), för att skapa en möjlighet för dem att genomgå ytterligare omfattande omstruktureringar och bli konkurrenskraftiga. Enligt artikel 1.4 i förordningen får ett paket med stöd, som annars skulle ha betraktats som oförenligt ned direktivet om stöd till varvsindustrin, anses förenligt med den gemensamma

marknaden på vissa villkor. Ett av de villkor som fastställs i artikeln är att det totala stödpaketet är ett maximibelopp. För varje kategori av godkänt stöd, inklusive de särskilda skattelättnaderna, anges uttryckligen att det godkända beloppet är ett maximibelopp, eftersom orden ”upp till” används. Detta återspeglas i kommissionens beslut från augusti 1997 där det tydligt anges att grunden för godkännandet av det annars oförenliga stödet, inbegripet de särskilda skattelättnaderna, är artikel 1.4 i förordning (EG) nr 1013/97.

(39) Mot denna bakgrund har kommissionen mycket svårt att förstå varför de spanska myndigheterna hävdar att skälen till att inleda det förfarande som anges i artikel 88.2 är oklara. Faktum är, vilket inte alls ifrågasätts av de spanska myndigheterna, att varven i detta fall under 1998 mottog stöd på sammanlagt 18 451 miljoner pesetas i särskilda skattelättnader, trots att varven också beviljades skattelättnader inom ramen för allmänna åtgärder. När kommissionen inledde förfarandet ifrågasatte den därför förenligheten hos 1998 års utbetalning (helt eller delvis) av det skälet att den resulterade i att varven fick motta hela det godkända skattelättnadsbeloppet trots att detta antogs vara ett maximibelopp. Om varven utöver detta fick skattelättnader inom ramen för allmänna åtgärder (frånvaron av sådana var ju enda skälet till att skattelättnader beviljades från början) framstår motiveringen till att det maximala stödbeloppet utbetalades som tveksam och utbetalningen kan innebära en eventuell överträdelse av kommissionens beslut. De tvivel som kommissionen hyste i detta avseende har helt och hållet styrkts genom förfarandet, vilket redovisas nedan.

(40) Spaniens tre huvudargument kan sammanfattas på följande sätt:

— De olika stödåtgärder som godkändes (inklusive de särskilda skattelättnaderna) förhandlades fram som ett paket och bör behandlas som ett sådant. Varken när det gäller det totala paketet eller de särskilda skattelättnaderna har de totala godkända slutbeloppen (vilka utökades jämfört med de ursprungliga beloppen på grund av en försening av planens godkännande) överskridits, trots att de faktiska förlusterna blev större än beräknat.

— Beslutet innebar inget förbud mot att varven utöver särskilda skattelättnader skulle kunna få skattelättnader inom ramen för allmänna åtgärder. Beslutet ändrades heller inte i det avseendet när varven införlivades med SEPI. Det är felaktigt att lägga ihop särskilda och allmänna skattelättnader. Det är två helt olika saker, och allmänna skattelättnader inom ramen för varvens införlivande med SEPI utgör inte statligt stöd.

— Det godkända beloppet på 58 miljarder pesetas i särskilda skattelättnader baserades på en prognos av redovisat nettoresultat före skatt för perioden 1995–1998. Räknat utifrån detta har det godkända beloppet inte överskridits.

(41) När det gäller det första argumentet är det helt riktigt att planens godkännande drog ut på tiden. Detta är dock inte särskilt relevant för kommissionens bedömning eftersom ytterligare stöd fastställdes för att ta hänsyn till förseningen (inbegripet en höjning av skattelättnadernas tak från 48 till 58 miljarder pesetas). Framför allt noterar kommissionen att även om det totala stödbeloppet utgjorde ett paket, angavs det tydligt maximibelopp för varje typ av stöd för att säkerställa att stödet användes för avsett syfte och inte bara tjänade som ett driftstöd så att varven kunde fortsätta sin verksamhet som förut utan att behöva göra erforderliga omstruktureringar. Detta ligger helt i linje med kommissionens politik för den typen av fall. Kommissionen har även genomgående haft som praxis att inte tillåta överföringar av stöd mellan olika kategorier. Detta skulle hur som helst kräva att en kvalificerad majoritet av medlemsstaterna i rådet enades om att ändra rådets förordning (EG) nr 1013/97 som utgör den rättsliga grunden för de stöd som skulle godkännas från början.

(42) Kommissionen håller även med om att det totala godkända maximala stödbeloppet, inklusive det maximibelopp som avsatts för skattelättnader, inte tycks ha överskridits. Emellertid var alla belopp maximibelopp och inte automatiskt berättigade stöd. Kommissionens genomgripande strategi har varit att stöd inte får beviljas om inte behovet tydligt kan fastställas. Det får inte användas i fall där andra åtgärder räcker för att nå samma mål utan stöd. Stöd kan dessutom endast anses förenligt med den gemensamma marknaden om det hålls på den nivå som lägst krävs för att kunna nå målen. Stöd får inte bara användas för att förbättra det mottagande företagets situation. En sådan tillämpning är ännu mer tvingande i fall som detta där stödet har beviljats genom undantag från de stränga regler som varvsindustrin normalt omfattas av. Detta bekräftades också genom domstolens utslag av den 17 september 1980 i mål 730/79 (Philip Moris mot kommissionen [9]).

(43) I anslutning till sitt argument att det godkända stödet bör ses som ett paket hävdar de spanska myndigheterna dessutom att om det före kommissionens beslut från 1997 hade varit känt att varven skulle införlivas med SEPI (och mängden godkända skattelättnader hade minskats i enlighet därmed) så skulle de helt enkelt ha föreslagit ytterligare stöd i en annan form för att täcka upp skillnaden. Det är svårt för kommissionen att se hur ett sådant tillvägagångssätt skulle ha kunnat förenas med behovet av att hålla stödet på lägsta möjliga nivå (viket

[9] Rec. 1980, s. 2671, punkt 17.

redan innefattade förlustkompensation och skattelättnader för att minska förlusterna tillräckligt mycket för att kunna uppnå lönsamhet igen efter omstruktureringen). Det är oklart vilket syfte det nya stödet rimligen skulle ha kunnat ha och det skulle antagligen ha inverkat på de nödvändiga motprestationer som krävdes för att minimera den eventuella snedvridningen av konkurrensen.

(44) När det gäller Spaniens andra argument erkänner kommissionen att skattelättnader inom ramen för nationella allmänna åtgärder inte utgör statligt stöd, under förutsättning att de utan åtskillnad gäller för alla företag och all varuproduktion. Kommissionen försöker inte alls ifrågasätta Spaniens rätt att genomföra allmänna åtgärder som riktar sig till de statligt ägda varven efter deras införlivande med en koncern (SEPI) som kan utnyttja de spanska skattekonsolideringsreglerna. Oaktat detta har dock beviljandet av sådana lättnader, utöver de särskilda skattelättnader som godkändes enligt det tidigare beslutet, lett till att varven har fått ta emot mer offentligt finansiellt stöd än vad som var avsikten när stödet godkändes. Motiveringen till att godkänna de särskilda skattelättnaderna var att allmänna skattelättnader inte skulle vara tillgängliga för varven. För att kunna avgöra om alla de särskilda skattelättnaderna är motiverade är det därför mycket viktigt att granska tillgången till allmänna skattelättnader. Det handlar inte om att räkna samman åtgärder som inte kan läggas ihop utan om att hitta ett lämpligt underlag för att kunna bedöma om någon eventuell överträdelse av kommissionens beslut i fråga om särskilda skattelättnader har ägt rum.

(45) I det sammanhanget vill kommissionen, vilket också anges ovan, betona att det skattelättnadsbelopp som rådet och kommissionen har godkänt som stöd uttryckligen var ett maximibelopp, inte ett automatiskt berättigat stöd. Såsom tydligt angavs i kommissionens förslag till rådet (punkterna 3.9, 5.21 och 5.22 i bilaga III till KOM(97)132 slutlig) gjordes antagandet att inga skattelättnader inom ramen för allmänna åtgärder skulle vara möjliga. Avsikten var uppenbarligen inte att varven skulle kunna erhålla både särskilda skattelättnader och lättnader inom ramen för allmänna åtgärder. Om det hade varit känt att en sådan möjlighet kunde uppstå, skulle det stödbelopp som då godkändes under denna rubrik ha minskats i proportion till detta.

(46) Spanien kritiserar kommissionen för att inte ha påpekat vilka följder varvens införlivande med SEPI skulle kunna få. Det åligger dock den medlemsstat som ett beslut riktar sig till att säkerställa att beslutet följs till fullo. Kommissionen ansåg inte att det var nödvändigt eller lämpligt att ändra det tidigare beslutet eftersom bestämmelserna och villkoren i ursprungsbeslutet var fullkomligt tydliga. Eftersom hela beloppet av särskilda skattelättnader inte hade betalats ut vid den tidpunkt då varven införlivades med SEPI fanns det heller inga skäl till att kommissionen inte skulle anta att det godkända maximibeloppet av särskilda skattelättnader, efter införlivandet och de efterföljande skattelättnaderna enligt de allmänna skattekonsolideringsreglerna, inte skulle komma att behövas. Så snart kommissionen fick kännedom om att en överträdelse av beslutet kunde ha ägt rum (efter mottagandet av övervakningsrapporten från september 1998 där stödutbetalningen i juli 1998 bekräftades, samt slutredovisningen för 1997 där skattelättnaderna inom ramen för allmänna åtgärder bekräftades) inleddes den preliminära granskning som ledde till att det förfarande som anges i artikel 88.2 inleddes.

(47) När det gäller Spaniens tredje huvudargument, beräkningsmetoden för att fastställa det stödbelopp som behövdes i form av särskilda skattelättnader, ifrågasätter inte kommissionen att de beräkningar som de spanska myndigheterna lämnade vid den aktuella tidpunkten byggde på nettoresultatet före skatt. Kommissionen godtog dessa beräkningar i sig, just för att det godkända beloppet var ett maximibelopp. Faktum är, och detta förklaras också nedan, att beräkningsgrunden vid fastställandet av berättigade skattelättnader enligt den spanska skattelagstiftningen (inbegripet den särskilda lag som antogs för att tillåta varven att ta emot särskilda skattelättnader) inte är det redovisade resultatet före skatt, utan det skattegrundande beloppet. Att beloppet angavs som ett maximibelopp innebar dock att det vid den tidpunkten inte var nödvändigt att detaljgranska den metod som använts för att beräkna skattelättnaderna. Det som är relevant när stöd (och i slutänden effekten på konkurrensen) skall granskas är beloppet av faktiska förluster som har kunnat utnyttjas för att få skattelättnader.

(48) I detta sammanhang bör det noteras att det i lag 13/96, varigenom varven kunde få särskilda skattelättnader, anges att företag som före den 31 december 1994 klassificerats såsom tillhörande en koncern med rätt att göra en konsoliderad skattedeklaration och därmed rätt att kompensera för förluster hos andra företag i koncernen, och som har förlorat rätten till sådana möjligheter, från staten skall beviljas samma belopp i företagsskatt som de skulle haft rätt till om de fortfarande hade omfattats av ett skattekonsolideringssystem, i enlighet med gällande lagstiftning. I artikel 27 i lag 43/95 av den 27 december om företagsbeskattnings ([10]) anges tydligt att beloppet att betala skall beräknas utifrån det skattegrundande beloppet, vilket i artikel 10 i samma lag definieras som redovisat resultat korrigerat med permanenta skillnader (det vill säga icke-godkända poster) och tillfälliga skillnader (till exempel avsättningar för omstrukturering som inte är tillåtna vid tidpunkten när kostnaderna uppstår utan endast vid det efterföljande betalningstillfället). Det framgår tydligt av de olika varvens reviderade räkenskaper att de särskilda skattelättnader som hänför sig till 1995 och 1996 års förluster fastställdes utifrån denna grund och inte utifrån nettoresultatet före skatt. Det framgår även tydligt av 1997 års räkenskaper att den skattelättnad som beviljades enligt de allmänna skattekonsolideringsreglerna beräknades på exakt samma grund.

([10]) Boletín oficial del estado 310 av den 28 december 1995, s. 37072.

(49) Den spanska beräkningen av det stödbelopp som är motiverat grundar sig därför inte på de faktiska beskattningsgrundande resultaten. Beräkningen förklarar inte heller varför någon av betalningarna under 1998 enligt lag 13/96 skulle kunna anses motiverad, eftersom den allmänna skattelättnad som erhållits 1998 via SEPI, enligt den spanska skattelagstiftningen inte beräknas utifrån resultatet under de sista fyra månaderna av 1997 (det vill säga perioden efter det att varven införlivats med SEPI), utan utifrån resultatet för hela året. Det spanska påståendet att stödet var motiverat på grund av ett sämre resultat än väntat är också diskutabelt. Inte ens enligt myndigheternas egna siffror skiljer sig det faktiska nettoresultatet före skatt för 1995 och 1996 särskilt mycket från de resultat som förutsågs i planen. Förlusten för 1997 (och 1998) blev visserligen högre, men som anges ovan (och bekräftas nedan) täcktes den helt av de allmänna skattelättnaderna.

(50) Kommissionen har gjort en analys utifrån beskattningsgrundande belopp enligt de offentliggjorda reviderade räkenskaperna, och har räknat ut vilka skattelättnader som arven hade rätt till under perioden 1995–1997, om man utgår från att varje varv beskattas för sig. Med utgångspunkt i detta uppskattas det berättigade stödet till följande (utbetalningar sker normalt året efter):

(miljoner pesetas)

	1995	1996	1997
Resultat före skatt (per bokslut)	(99 100)	(103 034)	(41 398)
Plus permanenta skillnader	9 239	6 663	6 048
Tillfälliga skillnader	42 376	(17 416)	(7 728)
Beskattningsgrundande resultat	(47 485)	(113 787)	(43 078)
Lättnad (28 %)	13 296	31 860	12 062

Totalt berättigat stöd för de tre åren är därför 57 218 miljoner pesetas, varav 45 156 miljoner avser 1995 och 1996. Hänsyn måste dock tas till vissa tillfälliga skillnader före 1995 på motsvarande 5 607 miljoner pesetas, varför beloppet för 1995/96 minskas till 39 549 miljoner pesetas.

(51) Summan av faktiskt utbetalade särskilda och allmänna skattelättnader uppgick till 70 062 miljoner pesetas, inklusive 58 miljarder i särskilda skattelättnader plus ovannämnda skattelättnad för 1997 som utbetalades inom ramen för allmänna åtgärder 1998. Som erkänns ovan utgör inte den sistnämnda allmänna skattelättnaden, som enligt den spanska skattelagstiftningen inte motsvarar resultaten för de fyra sista månaderna av 1997 (det vill säga perioden efter varvens införlivande med SEPI) utan för hela året, stöd. Den enda fråga som behöver granskas är därför huruvida skattelättnaderna för 1995 och 1996 har täckts genom stöd i form av särskilda skattelättnader, och i så fall i vilken utsträckning de 58 miljarder pesetas som utbetalades fram till 1998 kan motiveras på denna grund. Som påpekas ovan skedde följande faktiska utbetalningar: 39 549 miljoner pesetas i mars 1997 och 18 451 miljoner pesetas i juli 1998. 1997 års betalningar motsvarar exakt det berättigade stödet för 1995/96. Enligt den gällande skattelagstiftningen finns det ingen självklar motivering till 1998 års utbetalning enligt den gällande skattelagstiftningen eftersom det berättigade stödet för 1997 helt täcktes genom en skattelättnad inom ramen för allmänna åtgärder.

(52) Möjligheten kvarstår fortfarande att varven kan ha haft rätt till ränta på grund av de försenade utbetalningarna av 1995 och 1996 års skattelättnader. Detta har framförts till de spanska myndigheterna vid redovisningen av deras siffror, dock i en negativ mening, eftersom inga sådana ränteutbetalningar ägde rum av det skälet att grunden för fastställande av de lättnader som skulle betalas inte var de ordinarie skattekonsolideringsreglerna (enligt vilka sådana utbetalningar är tillåtna). Såsom anges ovan godkänner inte kommissionen de spanska siffrorna. Den accepterar heller inte att lättnaderna inte beräknades i enlighet med de allmänna skattekonsolideringsreglerna. Utifrån den tillgängliga informationen kan kommissionen inte bedöma om varven hade laglig rätt till sådana räntebetalningar i den händelse att skattelättnaderna skulle betalas för sent. Även om det förhöll sig så och även om det accepterades att 1995/96 års berättigade stöd utbetalades för sent (vilket kanske inte är fallet eftersom de uppgifter som de spanska myndigheterna lämnade före kommissionens beslut, och som styrks av uppgifter som varven lämnade i samband med övervakningen, tycks tyda på att det i själva verket kan ha skett en planerad utbetalning 1996) så skulle den eventuella utestående räntan i sig inte kunna förklara utbetalningen på 18 451 miljoner pesetas 1998.

(53) Därför måste den slutsatsen dras att varven erhöll sin fullständiga rätt till skattelättnader på grundval av de särskilda skattelättnader som utbetalades 1997 (motsvarar 1995/96 års resultat) och den allmänna skattelättnad som utbetalades 1998 (motsvarar 1997 års resultat), trots att förlusterna blev större än väntat. 1998 års utbetalning av särskilda skattelättnader måste anses vara en överträdelse av kommissionens beslut eftersom den inte kan motiveras som en särskild skattelättnad. De 18 451 miljonerna tycks ha haft ett helt annat syfte och användes i själva verket som ett driftstöd för att varven skulle kunna minska sina förluster ytterligare. Enligt artikel 4 i rådets direktiv 90/684/EEG, som var tillämpligt under perioden i fråga, omfattas alla driftstöd av ett gemensamt stödtak. Såvitt kommissionen känner till har varven alltid fått ta emot kontraktsbundet stöd upp till detta tak, vilket inte lämnar något utrymme för ytterligare stöd.

(54) Kommissionen drar därför slutsatsen att betalningen av 18 451 miljoner pesetas 1998 inte längre var förenlig med artikel 87.3 e i EG-fördraget. Eftersom det inte finns någon annan befintlig grund för förenlighet och Spanien heller inte har åberopat någon sådan är detta stöd oförenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.1 i EG-fördraget.

(55) Kommissionen noterar att stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden skall återkrävas. Syftet med att återkräva stöd är att i efterhand försöka återställa ursprungsläget genom att upphäva det olagliga stödets negativa inverkan på konkurrensen.

(56) Kommissionen understryker att de belopp som skall återkrävas skall innefatta ränta som löper från den dag beloppen stod till stödmottagarens förfogande till den dag de faktiskt har återbetalats. Återkravet skall ske i enlighet med förfarandena i nationell lagstiftning och räntan skall beräknas på grundval av den referensränta som används vid beräkningen av bidragsekvivalenten inom ramen för regionalstöd.

VI. **SLUTSATSER**

(57) Kommissionen drar slutsatsen att de statligt ägda varven i Spanien har tagit emot stöd i form av särskilda skattelättnader på 18 451 miljoner pesetas som inte var rättsligt motiverade. Totalbeloppet för sådana stödutbetalningar har inte överskridits, men utgjorde ett maximibelopp. Inom detta maximibelopp skulle stödet endast motsvara beskattningsgrundande förluster, och ett grundläggande antagande var att varven inte kunde beviljas skattelättnader inom ramen för Spaniens allmänna skattekonsolideringssystem. Detta var ett grundvillkor för stödets godkännande och därmed för dess förenlighet med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 e i EG-fördraget.

(58) Eftersom kommissionen anser att 18 451 miljoner pesetas inte längre är förenliga med artikel 87.3 e i EG-fördraget, och att de därför är oförenliga med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.1 i EG-fördraget, så skall detta belopp återkrävas. Det belopp som skall återkrävas skall innefatta ränta som löper från den dag stödet stod till stödmottagarens förfogande till den dag det faktiskt har återbetalats

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det statliga stöd som Spanien har beviljat till förmån för sina statligt ägda skeppsvarv till ett belopp av 110 892 743,38 euro (18 451 miljoner pesetas) är oförenligt med den gemensamma marknaden.

Artikel 2

1. Spanien skall vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att från stödmottagaren återkräva det stöd som omtalas i artikel 1.

2. Återkravet skall ske i enlighet med förfarandena i nationell lagstiftning. Det stöd som skall återkrävas skall innefatta ränta som löper från den dag beloppet stod till stödmottagarens förfogande till den dag det har återbetalats. Räntan skall beräknas på grundval av den referensränta som används vid beräkningen av bidragsekvivalenten inom ramen för regionalstöd.

Artikel 3

Spanien skall inom två månader från delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits för att följa beslutet.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till Konungariket Spanien.

Utfärdat i Bryssel den 26 oktober 1999.

På kommissionens vägnar

Mario MONTI

Ledamot av kommissionen